

aliorum sequacium sic distinguuntur: In primis nefas & simoniacum esse in Monasteriis etiam inopia laborantibus pacificè pecuniariam contributionem pro ipsa in religionem admissione, idque Divino, & non tantum Ecclesiastico jure vetari; cum Religio ipsa sit spiritualis & sacra, & simonia jure naturali prohibita omnis illa sit, quæ rem sacram pecuniaria contributione ex pacto compensat. Eaque de causa canon iste Lateranensis 64. omnes illas damnat Moniales, quæ suæ paupertatis prætextu, aliquas in fores pretio recipiebant. Ubi vero pactio pecuniaria præcise ac foris a Monastica admissione, circa solas temporales monasterii expensas & alimenta præstanda versatur, ita præterea distingui volunt: Vel Monasterio bona temporalia ita suppetunt, ut his expensis & alimentis commode sufficiant, & isto casu pactio pro his initas affirmant esse simoniacas, juriq; divino adversantes: Vel Monasterium ita indiget, ut non valeat expensas istas atque alimenta præstare, nisi persona postulans pro his temporalibus ea, quæ sunt necessaria, suppeditet, atque isto casu nullam existere contra naturalem seu divinam legem simoniam, licetque esse ita stipulari respectu Monasteriorum indigentium, nullatenus vero a divitibus Monasteriis. Quod si Monasterium quantumlibet inops ad subveniendum propriis necessitatibus, aliquam admittat, quæ minime sit idonea, sed tamen bene dotata; hoc ipso convincitur hanc admissionem minime concedi personæ nullatenus admittendæ, sed solis quas assert opibus, atque ita esse venalem.

4. Objiciet aliquis hoc esse supervacaneum discrimen; alimentaque a Monasterio præstanda cum sint mere temporalia, posse pecuniaria conventionione compensari ab ipsis etiam divitibus Monasteriis. Quandoquidem Monasteriorum opulentia rerum naturam non immutat, & in hac pactioe peræque in his atque in egenis Monasteriis res temporales alia re temporaliter commutatur: cum tamen simoniæ conceptus ac definitio includat necessarium aliquid spirituale. Ad hæc respondeo, tametsi temporales Monasteriorum facultates foris spectatæ, sint temporales; esse tamen jus spirituale Religioso acquisitum, ut participet de facultatibus Monasterii in his, quæ ad victum sibi a Religione præstantur. Si ergo Monasterium temporales opes possident sufficientes admittendo Religioso, ad præstanda ei omnia vitæ subsidia, pro his tamen præstatis pacificatur pecuniam, vendit ei pretio temporali jus illud, quod tenetur ipsum Monasterium opibus temporalibus, quas possidet, Religioso subvenire in omnibus ad victum necessariis. At e diverso carens his temporalibus Monasterium, non censetur vendere Religioso illa, quibus caret; neque enim ea suppeditare tenetur, quæ non habet, atque ita non vendit per interventientem de re temporali stipulationem jus, quod materiæ defectu nullum & prorsus inane est; atque in hisce monasteriorum temporalibus bonis inest par ratio, quæ in beneficiorum temporalibus. Utraque enim temporalia tam monasteriorum, quam præbendarum, sunt spiritualibus indivulse conjuncta; & quemadmodum non potest in beneficia conferendo, aut per resignationem in alium quempiam transferendo, vendi citra simoniam jus illud utendi, fruendi beneficii temporalibus fructibus & preventibus, ob inseparabilem nexum & insolubilem cum eo, quod est in beneficio spirituale, adeo ut qui temporale beneficium vendere vel emere præterdit, alterum nimirum spirituale non relinquat invenditum, ut decernitur c. si quis objecerit: 1. q. 3. eadem pariter viget ratio in temporalibus monasterii opibus, quæ Religionis communibus simul & particularibus commodis destinatæ sunt, & firmo nexu cum spiritualibus Religionis bonis coherent. Enim vero in Religionem ac Monasterium alicujus personæ assumptio nihil est aliud, quam admissio ad monasterii spiritualia simul & temporalia bona. Cum igitur inter religiose ac monasticæ vitæ communia bona recensendum sit jus Monachis aut Monialibus competens, ut de communibus bonis alantur, hoc ipsum jus plane spirituale existit, ideoque non potest conventionione pecuniaria cum admittenda persona vendi aut redimi. Secus est in tenuibus Monasteriis, quæ cum bonis careant, quibus recens admittendus ali possit, hæc quæ nullatenus existunt bona, nullatenus sacra aut spiritualia denominari possunt, immo ne quidem bona, quia secundum Philosophum non entis nullæ sunt qualitates; ideoque huic temporalis rei pactio subtrahitur res spiritualis, proindeque omnis amovetur simonia, supponendo admissionem ad Religionem esse plane sinceræque gratuitam, nullumque a dote habere motum; nisi, ut admodum, admitteretur persona hoc solo motivo, quia illius dote adjuvabitur Monasterium, etiam si ea, quæ postulat admissionem, agnosceretur vitiosa, improba, & præve indolis. Sic enim non personæ, sed solius dotis habetur ratio.

5. Objectio porro de pactis dotalibus nihil obstat. Quandoquidem pacta illa nuptialia nullatenus ad matrimonium pertinent ut est Sacramentum, sed ut civilis contractus & societas omnibus gentibus etiam infidelibus communis. Ipsæque dotes & conaubiales conventiones erant in communi matrimoniorum usu, antequam Christi religio matrimonia fidelium elevarit ad Sacramenti dignitatem: quæ sane posterior & accessoria est ad civilem contractum, sicut consecratio posterior est, & accessoria Calici, nec impedit licitam ejusdem consecrati Calicis pecuniariam venditionem.

6. Præfatas vero ab inopibus Monasteriis pro alimentis conventiones, modo nihil influant in postulantis personæ religiosam admissionem, quæ mere gratuita sit, fieri licite posse, tria illa in Ecclesiæ celo prima magnitudinis sydera Thomas, Bonaventura, & qui ambo ætate præcessit, Raimundus, posteriores tamen hæc Synodo Lateranensi, cujus etiam hoc ipsum decretum allegant. Tres illi sanctitate & publica totius Ecclesiæ veneratione conspicui, eruditione eminentissimi, & professione Religiosi, quorum maxime perspicua testimonia iidem ipsorum verbis hic subjicio.

7. Occurrit animo in primis S. Thomas, qui non semel, sed diversis locis hæc tradit doctrinam: sic enim loquitur in 4. dist. 25. qu. 2. art. 2. ad 7. *Dicendum, quod cum possessiones dicitur loci Religiosi non sufficienter ad sustentandum plures, tunc potest exigi ab eo, qui in loco illo vult servire Deo, non quasi pretium Religionis, sed ut habeat Monasterium, unde ei possit providere, & ideo non committitur simonia.* Idemque in summa Theologica 2. 2. qu. 100. a. 3. totus est in hac distinctione dati & accepti pro pretio rei spiritualis, quæ est Religio; & dati & accepti pro alimonia, quæ res est temporalis, atque istud quidem nullam involvere simoniam probat argumento ducto ex 1. Cor. 9. *Quis militat suis stipendiis unquam? Quis pascit gregem & de lacte illius non manducat?* Secundo, ex stipendiis Clericorum ad sacra obeunda ministeria, ad psallendum in Choro, ad Missarum onera, seu pro vivis seu pro defunctis, ad assistendum processionibus. Deinde ad 4. argumentum quod sibi ipsi objecerat de Monasteriis, in quibus aliquid a personis, quas recipiunt, exigitur, his respondet verbis: *Dicendum quod pro ingressu Monasterii non licet aliquid exigere vel accipere quasi pretium: adeo licet tamen, si Monasterium sit adeo tenue, quod non sufficiat ad eas personas nutriendas; gratis quidem ingressum Monasterii exhibeat, sed potest accipere aliquid pro victu persone, quæ in Monasterio fuit recipienda, si ad hoc non sufficiunt Monasterii opes.* Hæc utique ultima verba omnem præcludunt evasionem eorum, qui verba S. Thomæ restringenda præsumunt ad sponte oblata; quandoquidem in confesso est apud omnes licite sponte oblata accipere, etiam si sufficienter Monasterii opes, ad Doctor Anglicus ut conditionem requirit, tempore limitat ne interveniat Simonia, dicens: *Si ad hoc non sufficiunt Monasterii opes.* Nunquam enim sponte & liberaliter oblata, sed ipsæ pecuniariæ stipulationes simoniam constituunt: ut evidenter desinitur c. etiam quæstiones, de simon.

8. His pariter adspulatur Sanctus Raimundus Canonistarum Corphæus, a quo etiam Decretalium volumen Gregorio nono Papa jubente habemus. Hic lib. 1. Summa sub cap. 1. §. 22. ita effatur: *Si Monasterium esse adeo tenue, vel paupertate depressum, quod reditus vel vix, vel non sufficienter personis presentibus; non solum intentionem possit habere, sed etiam credo, quod possit dicere, non sufficienter nobis, libenter suscipimus te ad spiritualia, ad temporalia non possumus nisi habeamus plures possessiones; & tunc ille offerat se & sua. Quod autem dicitur in constitutione (nimirum supradicti Lateranensis Concilii) eodem capit. quoniam, vers. Paupertatis prætextu, de Simonia, intelligitur cum hoc dicebant in fraudem.* Hactenus S. Raimundus.

10. Eadem docet Gloss. in d. c. quoniam: *Possit dici (inquit) quod si ita pauperes sunt, quod non possunt ibi alias aliquo modo aliquem recipere, quia non haberent ibi victum; possunt sub hac forma recipi: Non habemus, quid demus tibi pro victu, nisi tu portes tecum unde vivas. Nam tamen hoc non dicitur in fraudem.*

11. His Doctoribus antiquior Petrus Cantor Parisiensis Doctor, qui duodecimo seculo floruit, sic loquitur in tractatu de Verbo abbreviato c. 38. *Si Monasterium adeo inops est, ut non possit recipere aut nutrire sine pecunia contributione illum, qui se offert ad religionem, poterit huic concedere confraternitatem spirituales, non autem corporalem: vel etiam habitu respectu ad domum inopiam, & ad necessarias pro alimentis ipsius postulantis expensas, exigere ab illo ut sub ea conditione admittatur, quod suppeditabit Monasterio reditus temporales ad subsidium & alimonia vitæ sue.* Scripsit & obiit hic Auctor ante ortum Ordinum Mendicantium, & ante ipsum Lateranensem sub Innocentio Concilium.

12. Refertur a Dionysio Carthusiano lib. 2. de Simonia, responsum consultæ Facultatis Parisiensis, quod in hæc verba desinit: *Dicimus ulterius, quod ubi Monasterium est ita tenue, quod femina que recipi petit, non possit de bonis ipsius Monasterii sustentari sine pecunia, oblati gratis spiritualibus, & receptione persone libere facta ad spiritualia; si persona illa sic recepta habeat bona temporalia, de quibus juxta consuetudinem regionis potest disponere, & ea Monasterio conferre, tunc potest ab ea aliquid peti solum pro necessitate sui victus sine fraude, ut habeat Monasterium unde ipsi providere possit: & hoc non intelligendo de exactione coactoria, quod ejicitur si non dederit.* Status porro femine illius in Monasterium receptæ, ut ex præfato responso colligitur, talis erat quod fuerat in Monasterium recepta, & in probatione constituta sub habitu regulari, sed nondum professionis vota ediderat, post quæ non licet Regulari quidem temporale possidere, vel dare. Post tanti nominis & meriti Doctores supervacaneum est aliorum testimonia perquirere.

Cassius, Notitia Ecclesiastica.

ALIA QUÆDAM HUIUSCE

Concilii acta.

1. Nec tantum Concilio isto stabilita est per sanctissimos Canones Ecclesiastica disciplina, sed alia quoque permulta ingentis momenti peracta sunt. Indicta est enim sacra universo Christiano orbe adversus Saracenos pro recuperando Jerosolymitano regno militia, Pontificis Innocentii diplomate, quod ad calcem Canonum asutum fuit.

2. Præterea cum anno præcedente, qui fuit Christi 1214. celebre fuisset habitum in Monspelienfi urbe Concilium ab Innocentio indictum, occasione Albigenium, cui præfederat Apostolicus Legatus Petrus Beneventanus Cardinalis, & confederant præter alios Episcopos quinque Metropolitanos, Narbonensis, Auxitanus, Ebrodunensis, Aquisensis, & Arelatenfis, ditio Raimundi Comitiss Tolosani hæreticorum Albigenium ducis precario concessa fuerat Simoni Comiti Montisfortii, a quo debellati fuerant Albigenes, insequutum istud generale in Laterano Concilium eisdem trans amnem Rhodanum terras eidem Montisfortio Comiti in perpetuum tradidit Tolosam, Montem Albanum, reliquamque omnem ditionem, quam Monsfortius Cruce signatorum dux fuis armis Raimundo eriperat. Uxori vero ejusdem Raimundi & Aragonum quondam Regis forori, quæ in Catholica fide constans perseverat, neque viri aut fratris consiliis unquam adhaerit, honorem haberi voluit, ejusque jura omnia cum dote servat. Eas vero terras quas Raimundus in Provincia possederat, ad quas bellum Albigense nullatenus pervenerat, Apostolicæ Sedis precaria possessioni & tutelæ reservatæ sunt, ut de eis fieret provisio supplici filio Raimundi Tolosani sive in parte, sive in toto, si tamen per certa fidelitatis & bonæ conversationis indicia se misericordia dignum posthac exhiberet. Hæc habentur in decreto Innocentii Papæ, quod Dacherius sui Spicilegii tomo 7. inseruit: & narratur in Albigenium historia, quam Petrus Vallartanenfis Monachus illis ipse temporibus vivens, atque in multis oculatus rerum gestarum testis accurate edidit.

3. De rebus pariter Imperii actum est, quod Friderico assertum est, repugnantæ nequicquam Othone, ut ex manuscripto Richardi de S. Germano Chronico edidit Odoricus Rainaldus.

4. Hic quoque excommunicati Anglicani proceres, eorumque fautores, qui Joannem Angliæ Regem regno deturbare moliebantur. Hic vero Joannes factus ex Rege ditissimus tyrannus, omnibus vitis mancipatus, in omnem effusus libidinem, subditorumque populorum prædo & carnifex, omnes ad rebellandum contra seipsum concitaverat, ipsique Innocentio Pontifici erat invidus; sed rebus suis desperatis, ut saltem inducis Cruce signatorum Principum potiretur, tutelamque Apostolicam sibi accerferet, Christianæ militiæ adversus Saracenos indictæ nomen dedit, suumque regnum, in clientelam cum annui tributis penstatione Apostolicæ Sedi subiecit. Ea vero ex causa Innocentium Pontificem demeritus est, qui non solum Anglos perduelles, sed etiam Ludovicum Philippi Franciæ Regis filium, qui ab Anglis invocatus Joannem bello infectabatur, sacris omnibus & fidelium communiione submovit.

5. In hac etiam sacra Synodo Innocentius Crucigerorum veterem Ordinem fere abolitum inflauravit, & privilegii auxit, quibus postea Innocentius Papa IV. in Concilio Lugdunensi novam regulam præscripsit, & Religiosis Ordinis præcepit, ut Crucem semper & ubique in manu perferrent: ut fidem faciunt Philippus Bergomas supplementi Chronicorum lib. 13. ad ann. 1215. Sabellius Eneade 9. lib. 6. & Silvester Marulus in hist. sacra.

6. Interfuisse huic Concilio S. Dominicum, & approbasse Innocentium Pontificem consilium ejus prædicatorum Ordinis instituendi, narrat in ejus vite Theodorici lib. 1. cap. ult. Idem narrat de S. Francisco & Ordine Minorum eodem in Concilio approbato Marianus, Angelus Clarenus, Gonzaga, Chronicon Belgicum, Jordanus de Saxonia, S. Antonianus, Vadingus, aliique ab hoc producti testes.

7. Nihil hic assero de confirmato Archiepiscopi Tolosani Hispaniarum Primatu, id asserit Garcias Laota fide nitens cujusdam manuscripti, ex Archivis Toletanæ Ecclesiæ desumpti: sed illud in propria causa manuscriptum testimonium facile potest esse suspectum suppositum, ideoque rejectum, præsertim cum Mariana lib. 12. c. 4. neget Concilium istud hæc de re quidquam pronunciasse, idque duabus probatur litteris Honorii II. qui Innocentio successit, una ad Rodericum Toletanum, altera